

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. K.**, bývajúceho v M., zastúpeného JUDr. M. P., advokátom so sídlom v M., proti žalovanej **A. – S. P., a.s.**, so sídlom v B., IČO: X., o **zaplatenie 140 714 €**, vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 7 C 138/2006, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 16. septembra 2009 sp. zn. 5 Co 96/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 16. septembra 2009 sp. zn. 5 Co 96/2009 v jeho zmeňujúcom výroku o zamietnutí žaloby vo výške 30 173,27 €, vo výroku o náhrade trov konania medzi žalobcom a žalovanou a vo výroku o náhrade trov štátu **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Michalovce rozsudkom z 26. novembra 2008 č.k. 7 C 138/2006-177 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 166 700,-- Sk do troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia titulom sťaženia spoločenského uplatnenia v dôsledku úrazu utrpeného pri dopravnej nehode; v zostávajúcej časti žalobu zamietol; žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania 110 481,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku; žalobcovi uložil povinnosť nahradiť trovy štátu 1 954,-- Sk na účet Okresného súdu Michalovce do troch dní od právoplatnosti rozsudku; žalovanej uložil povinnosť nahradiť trovy štátu 1 954,-- Sk na účet Okresného súdu Michalovce do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania zistil, že žalobca 5. septembra 2003 pri dopravnej nehode utrpel jednotlivé zranenia (dve rezné ranky pravej strany tváre a reznú ranu koreňa nosa, pomliaždenie, tržne zmliaždenú ranu, odreninu ľavého

lakt'a, podvrtnutie pravého lakt'a s odreninami, odtrhnutie dlhej hlavy dvojhlavého svalu pravého ramena, tržne zmliaždenú ranu ľavého kolena, zlomeninu oboch kostí ľavého predkolenia na rozhraní strednej a hornej tretiny s posunom úlomkov a odreninami), za vyplatenie takto spôsobenej škody zodpovedá žalovaná v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ v spojení zákona č. 328/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení. Spôsobená škoda spočíva v odškodnení za bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré súdny znalec MUDr. P. V. v znaleckom posudku č. X. z 20. mája 2007 vyčíslil: bolestné 710,25 bodu (pri hodnote 1 bodu 60,-- Sk je to suma 42 630,-- Sk) a sťaženie spoločenského uplatnenia 505 bodov (pri hodnote jedného bodu 60,-- Sk je to suma 30 300,-- Sk). V danom prípade bolo súdu dostatočne preukázané, že následky dopravnej nehody mali zvlášť nepriaznivé dôsledky pre žalobcu, ktorý v čase dopravnej nehody bol v produktívnom veku 41 rokov, zanechali trvalé následky na žalobcovom ďalšom spôsobe života, keď je zrejmé, že tento už nemôže vykonávať jednotlivé úkony bežného života, pokiaľ ide o jeho pohybovú stránku, premiestňovanie z miesta na miesto, vykonávanie domácich prác, prípadne prác v záhrade, ako aj zúčastňovanie sa spoločenských podujatí vzhľadom na svoju obmedzenú pohyblivosť. Vzhľadom na tieto skutočnosti je evidentné, že žalobca prežíva strádanie z obmedzenia pohybu, sťaženie jeho zdravotnej pohody, z čoho vyplýva následná nemožnosť uplatnenia sa v rodinnom, športovom i kultúrnom živote. Vychádzajúc z uvedeného, podľa názoru súdu v danom prípade ide o prípad hodný osobitného zreteľa, a preto žalobcovi priznal odškodnenie v primeranom zvýšení, a to i nad výšku stanovenú v § 7 ods. 1 a 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v znení zmien a doplnkov (tiež vyhláška) ako 40 násobok základného bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia 1 212 000,-- Sk, čo po odpočítaní už vyplatenej sumy 45 300,-- Sk predstavuje 1 166 700,-- Sk. Nárok na náhradu bolestného v zmysle § 106 Občianskeho zákonníka súd považoval za premlčaný z dôvodu námietky premlčania vznesenej žalovanou. Vychádzal z toho, že 24. marca 2004 začala plynúť dvojročná subjektívna premlčacia lehota (§ 106 ods.1 Občianskeho zákonníka), a to vypracovaním lekárskeho posudku o bolestnom, ktorým sa žalobca dozvedel o škode, ktorá mu bola spôsobená. O tom, kto za túto škodu zodpovedá sa dozvedel ešte na základe rozhodnutia Okresného úradu justičnej polície M. z X. č.k.X., ktorým bolo zastavené trestné stíhanie vedené vo veci dopravnej nehody vzhľadom na smrť účastníčky dopravnej nehody, ktorá nehodu zavinila. Vzhľadom na uvedené žalobu v časti nároku na náhradu bolestného a v časti uplatneného nároku prevyšujúcu 40 násobok základného bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia, zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3

O.s.p. a žalobcovi priznal ich náhradu 110 493,-- Sk. O povinnosti žalobcu a žalovanej nahradiť trovy štátu rozhodol podľa § 148 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo 16. septembra 2009 sp. zn. 5 Co 96/2004 zmenil výrok rozsudku súdu prvého stupňa tak, že žalobu z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia prevyšujúcu (nad) sumu 257 000,-- Sk (t.j. vo výške 30 173,27 €) zamietol; žalovanú zaviazal na náhradu trov štátu vo výške 64,86 € na účet súdu prvého stupňa; žalobcovi náhradu trov konania nepriznal a vyslovil, že žalovaná nemala právo na ich náhradu. Vychádzal z toho, že súd prvého stupňa „vec sčasti nesprávne právne posúdil, lebo na zistený skutkový stav použil správny právny predpis, ale tento nesprávne vyložil.“ Uviedol, že postup podľa § 7 ods. 3 vyhlášky 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia je svojou povahou výnimočný, lebo kvalitatívne predstavuje zmenu podmienok vyjadrenú pojmom dôvody hodné osobitného zreteľa, ktorými môžu byť, napr. zmarenie alebo podstatné sťaženie dosiahnutia celoživotného cieľa alebo snaženia, prípadne prínosu poškodeného v oblasti spoločenského, kultúrneho, politického, športového života alebo podstatné obmedzenie uspokojovania životných potrieb. Dôvody hodné osobitného zreteľa nie sú v právnych predpisoch definované a nie sú ani taxatívne, ani demonštratívne uvedené, ide o neurčitý pojem, ktorý bližšie nie je obsahovo vymedzený, jeho obsah i rozsah sa môže meniť v závislosti od okolností konkrétneho prípadu, a preto rozhodnutie súdu o aplikácii tohto právneho výrazu, ktorý sa kvalitatívne i kvantitatívne premietne do použitia ustanovenia zákona, musí byť vždy výsledkom jeho cieľavedomej a vyčerpávajúcej úvahy. Súd musí vždy skúmať aké mal poškodený predpoklady pre životné a spoločenské uplatnenie pred vzniknutou ujmom na zdraví a vo výnimočných prípadoch hodných osobitného zreteľa môže sumu zodpovedajúcu základnému počtu bodov, ktorým bolo sťaženie spoločenského uplatnenia hodnotené v lekárskom posudku primerane zvýšiť nad stanovené najvyššie sadzby odškodnenia, a to bez akéhokoľvek obmedzenia, najmä bez ohľadu na základný počet bodov zistený lekárom v zmysle zásady plnej a tým i spravodlivej nápravy, avšak musí takéto zvýšenie vykonané v rámci voľnej úvahy vždy riadne odôvodniť s prihliadnutím na mimoriadnu povahu a okolnosti konkrétneho prípadu. Vychádzajúc z uvedených zásad odvolací súd uzavrel, že skutočnosti zistené súdom prvého stupňa, ako aj tie, na ktoré poukazuje v odvolaní žalovaná, odôvodňujú zvýšenie sumy zodpovedajúcej základnému počtu bodov, ktorým bolo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotené (1 005,77 €) iba na 10 057,75 €, keďže toto zvýšenie dostatočne zohľadňuje nepriaznivé dôsledky, ktoré má poškodenie zdravia spôsobené žalobcovi pre jeho životné úkony a pre uspokojovanie i plnenie

jeho životných a spoločenských potrieb a úloh (v čase dopravnej nehody bol v produktívnom veku 41 rokov, poškodenie zdravia zanechalo trvalé následky na jeho ďalšom spôsobe života, keď už nemôže vykonávať jednotlivé úkony bežného života, pokiaľ ide o jeho pohybovú stránku, premiestňovanie z miesta na miesto, vykonávanie domácich prác, prípadne prác v záhrade, ako aj zúčastňovanie sa spoločenských podujatí, vzhľadom na svoju obmedzenú pohyblivosť, je evidentné, že prežíva strádanie z obmedzenia pohybu, sťaženia svojej zdravotnej pohody, a z toho vyplývajúca nemožnosť uplatnenia sa v rodinnom, športovom ako aj kultúrnom živote), preto v prevyšujúcej časti bola žaloba o zvýšenie odškodnenia náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia zamietnutá. Rozhodnutie, na ktoré poukazuje vo vyjadrení k odvolaniu žalobca je ojedinelé, nebolo uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky, preto ho nemožno považovať za zjednotenie súdnej praxe a z toho dôvodu naň nebol vzatý zreteľ. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p., podľa ktorého žalobcovi nepriznal ich náhradu z dôvodu nevyčíslenia trov právneho zastúpenia v lehote 3 pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia (§ 151 O.s.p.) a iné trovy konania zo spisu nevyplývajú. O trovách štátu rozhodol podľa § 148 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v časti, ktorou bola žaloba zamietnutá, ako aj proti výroku o náhrade trov konania, podal dovolanie žalobca, ktorý ho navrhol v tejto časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., keď výklad primeranosti zvýšenia odškodného odvolacím súdom považoval za nesprávny a diskriminačný s poukazom na ustálenú súdnu prax (rozhodnutie Najvyššieho súd SR sp.zn. 2 Cdo 40/2007), podľa ktorej nemožno vylúčiť určitú skupinu pokiaľ ide o posúdenie dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v porovnaní s tými, ktorí mali vysokú a mimoriadnu úroveň kultúrnych, športových, spoločenských, politických či iných aktivít. Následky ťažkého úrazu spôsobené hrubou nedbanlivosťou iného by mali byť brané ako zreteľ (dôvod) pre priznanie mimoriadneho zvýšenia priznanej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (rozhodnutie Najvyššieho súd SR sp.zn. 2 Cdo 160/2008). Žalobca utrpel ťažký úraz hrubou nedbanlivosťou vodičky, ktorá pri dopravnej nehode zomrela, a preto desaťnásobok základného bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia je neprimeraný a nespravodlivý aj s prihliadnutím na vek žalobcu (41 rokov), pretože tento je v dôsledku ťažkého úrazu vyradený z pracovného a spoločenského života. Namietal aj rozhodnutie odvolacieho súdu o náhrade trov konania, keď bol toho názoru, že výška plnenia závisela

od znaleckého posudku a úvahy súdu, preto v takomto prípade malo byť o náhrade trov konania rozhodnuté podľa § 142 ods. 3 O.s.p.

Žalovaná k dovolaniu žalobcu uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za vecne správne, a preto dovolanie žalobcu navrhuje zamietnuť. Úvaha súdu o zvýšení odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia je výsledkom rozhodovacej činnosti v konkrétnej veci, nie je správne, aby uvedená vec mala byť posudzovaná s právnymi prípadmi, ktoré sa dotýkajú iných poškodených.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti a dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom však dovolací súd neposudzuje iba podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. O vadu takej povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa

postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľ žiadnu z týchto väd nenamietal a vada uvedenej povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolací súd je podľa § 242 ods. 1 O.s.p. povinný zohľadniť nielen prípadné procesné vady konania majúce za následok zmätočnosť (§ 237 O.s.p.), ale tiež iné procesné vady, nevymenované v § 237 O.s.p., pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná (§ 242 ods. 1 O.s.p.), je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej príčinou je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní a dôsledkom nesprávnosť rozhodnutia vo veci samej.

Dovolateľ namietal, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Z ustanovenia § 11 ods. 1 zák. č. 437/2004 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. augusta 2004 vyplýva, že na bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku úrazu a iného poškodenia na zdraví, ktoré bolo spôsobené pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, a ak ide o chorobu z povolania z takej choroby, ktorá bola zistená pred týmto dňom, sa vzťahujú doterajšie predpisy. Takýmto predpisom je aj vyhláška č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení vyhl. č. 84/1967 Zb., vyhl. č. 78/1981 Zb., vyhl. č. 47/1995 Z.z. a vyhl. č. 19/1999 Z.z. (ďalej len vyhl. č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov).

Podľa § 4 ods. 1 vyhl. č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov, sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodňuje, ak poškodenie na zdraví má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len následky).

Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a spoločnosti. Pri odškodňovaní sťaženia spoločenského uplatnenia sa vychádza zo základného počtu bodov, ktorým bolo toto sťaženie ohodnotené v lekárskom posudku (§ 6 ods. 1 vyhlášky). Suma zodpovedajúca základnému počtu bodov zistenému lekárom sa primerane zvýši až na dvojnásobok podľa predpokladov, ktoré poškodený vo veku, v ktorom bol poškodený na zdraví, mal pre uplatnenie v živote a v spoločnosti a ktoré sú v dôsledku poškodenia obmedzené alebo stratené. Týmito predpokladmi sa rozumie najmä možnosť uplatniť sa v rodinnom, politickom, kultúrnom a športovom živote a možnosť voľby povolania a ďalšieho sebavzdelávania, pritom sa prihliada na to, či ide o muža alebo ženu a pri odstrániteľnosti trvalých následkov aj na upozornenie lekára podľa § 10 (§ 6 ods. 2 vyhlášky).

Podľa ustanovenia § 7 ods. 1 vyhl. č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov, výška odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 60,-- Sk za jeden bod. Celková výška odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia z jedného poškodenia na zdraví nesmie presiahnuť sumu 240 000,-- Sk, z toho odškodnenie za bolesť nesmie presiahnuť sumu 72 000,-- Sk (§ 7 ods. 2 vyhlášky). Z ustanovenia § 7 ods. 3 vyhlášky vyplýva, že v prípadoch hodných osobitého zreteľa môže súd odškodnenie za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia primerane zvýšiť, a to i nad sumu ustanovenú v odsekoch 1 a 2.

Sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodňuje vtedy, ak má škoda, resp. ujma na zdraví preukázateľne trvalé a výraznejšie nepriaznivé dôsledky na životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh. Podľa ustálenej súdnej praxe je ním preto potrebné rozumieť jednak vylúčenie či obmedzenie účasti poškodeného na plnom osobnom a rodinnom, spoločenskom, politickom, kultúrnom a športovom živote, jednak sťaženie či dokonca priamo znemožnenie výkonu či voľby povolania, voľbu životného partnera, prípadne možnosti ďalšieho sebavzdelávania. Preto je súd povinný v konaní vždy skúmať, aké predpoklady mal pre životné a spoločenské uplatnenie poškodený pred vznikom škody. Vo výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa (§ 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov) môže súd sumy odškodnenia primerane zvýšiť nad stanovené najvyššie sadzby odškodnenia bez akéhokoľvek obmedzenia. Súd však musí takéto zvýšenie vykonané v rámci

voľnej úvahy vždy náležito odôvodniť s prihliadnutím k mimoriadnej povahe a k okolnostiam konkrétneho prípadu. Odvolací súd sa pri svojom zmeňujúcom rozhodnutí citovanými ustanoveniami dôsledne neriadil.

Zvýšenie náhrady nad vyhláškou stanovený limit je teda prípustné podľa ustanovenia § 7 ods. 3 vyhlášky iba v celkom výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa, kedy možnosti poškodeného sú veľmi výrazne obmedzené alebo úplne stratené v porovnaní s vysokou a mimoriadnou úrovňou jeho kultúrnych, športových či iných aktivít v dobe pred vznikom škody. U uvedeného vyplýva, že je na posúdení súdu, ako zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je v konkrétnej posudzovanej veci „primerané“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na tú skutočnosť, že takéto posúdenie súdu a jeho úvaha o „primeranosti“ zvýšenia nie je úplne neobmedzená z dôvodu, že právny predpis tým, že rámcovo stanovil predpoklady pre vznik nároku na základnú výmeru sťaženia spoločenského uplatnenia a pre vznik nároku na jeho zvýšenie, stanovil zároveň hľadiská, ku ktorým je potrebné prihliadať a ktorými je v ich vzájomnej nadväznosti a kombinácii úvaha súdu o miere „primeranosti“ zvýšenia vo výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa usmerňovaná. Pre takéto posúdenie miery „primeranosti“ je skutočnosť, že konkrétny senát odvolacieho súdu považuje za potrebné ponechať si priestor pre oveľa ťažšie prípady, aby úvaha súdu mohla byť spravodlivá, ako aj právna úprava platná v súčasnosti, ktorá sa na prejednávaný prípad neaplikuje, právne irelevantná.

Je potrebné prisvedčiť správnosti záveru odvolacieho súdu, že v zmysle plnej i spravodlivej nápravy sa musí zvýšenie vykonané v rámci voľnej úvahy súdu vždy riadne odôvodniť s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu. Takouto, i keď správnou interpretáciou právnej normy, sa však do dôsledkov odvolací súd neriadil. Svoju úvahu o zvýšení (resp. o znížení zo 40 % na 10 %) náhrady spoločenského uplatnenia vo výške 10 násobku základného bodového ohodnotenia vyvodil 1/ zo skutočností zistených súdom prvého stupňa a tiež 2/ zo skutočností na ktoré poukázala žalovaná v jej odvolaní. V „primeranom“ zohľadnení náhrady vychádzal z nepriaznivých dôsledkov poškodenia zdravia žalobcu pre jeho životné úkony a pre uspokojenie i plnenie jeho životných a spoločenských potrieb a úloh, teda identicky ako súd prvého stupňa vychádzajúc konkrétne z toho, že žalobca v čase dopravnej nehody bol v produktívnom veku 41 rokov, poškodenie zdravia zanechalo trvalé následky na jeho ďalšom spôsobe života, keď už nemôže vykonávať

jednotlivé úkony bežného života, pokiaľ ide o jeho pohybovú stránku, premiestňovanie z miesta na miesto, vykonávanie domácich prác, prípadne prác v záhrade, ako aj zúčastňovať sa spoločenských podujatí, vzhľadom na svoju obmedzenú pohyblivosť, je evidentné, že prežíva strádanie z obmedzenia pohybu, sťaženia svojej zdravotnej pohody, a z toho vyplývajúca nemožnosť uplatnenia sa v rodinnom, športovom ako aj kultúrnom živote. Na rozdiel od uvedeného nie je zrejmé, či a v akej miere boli v rámci úvahy súdu zohľadnené tvrdenia žalovanej v odvolaní (na ktoré iba blanketne poukázal odvolací súd) i záver, že súdom prvého stupňa zvýšenie základného bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia o 40-násobok je neprimerané a privysoké vzhľadom k okolnostiam prípadu. Tieto skutočnosti odvolací súd pri svojom rozhodovaní o „primeranosti“ zvýšenia výšky odškodnenia v zmysle § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov dostatočne nevysvetlil, bližšie nerozvedol, nezrejnil; v rovine zdôvodnenia a prijatých úvah nevybočil z dôvodov uvádzaných súdom prvého stupňa.

V tejto súvislosti považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za potrebné uviesť, že dôvody uvedené v písomnom vyhotovení rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré ho viedli k zníženiu výšky odškodnenia v zmysle citovaného ustanovenia § 7 ods. 3 vyhlášky argumentačne nezodpovedajú potrebe presvedčivosti rozhodnutia, vyplývajúcej pre súdy z ustanovenia § 157 ods. 2 veta druhá O.s.p. Ak totiž odvolací súd mení súdom priznanú výšku odškodnenia z dôvodu, že za „primeranú“ považuje náhradu v inej výške, musí v odôvodnení zmeňujúceho rozhodnutia vysvetliť dôvody, ktoré ho viedli k zmene náhľadu, musí poukázať na určité skutkové alebo právne významné okolnosti a s poukazom na ne vysvetliť, prečo a z akých dôvodov dospel k záveru, že primeranou nie je náhrada, ktorú určil súd prvého stupňa, ale náhrada iná. Keďže odvolací súd pri zmene rozhodnutia (§ 220 O.s.p.) nahradzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa, musí jeho rozhodnutie aj v tomto smere obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie zahŕňajúce výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Len také rozhodnutie možno označiť za preskúmateľné (§ 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.). Bez ďalšieho nepostačuje záver, ktorý všeobecne poukazuje na to, že odvolacím súdom priznaná výška odškodnenia „dostatočne zohľadňuje nepriaznivé dôsledky“

Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v tomto smere v plnom rozsahu preskúmateľný nie je, lebo neobsahuje postačujúce vysvetlenie dôvodov, pre ktorý odvolací súd dospel, na rozdiel od súdu prvého stupňa, k odlišným záverom v otázke, aký násobok základného

bodového ohodnotenia vyjadruje „primeranosť“ náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia. Bez bližšieho vymedzenia konkrétnych dôvodov, pre ktoré odvolací súd v podstatnej miere znížil násobok bodového ohodnotenia priznaného odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcovi (zo 40 násobku na 10 násobok), nemal Najvyšší súd Slovenskej republiky možnosť posúdiť opodstatnenosť a dôvodnosť zmeny prvostupňového rozhodnutia odvolacím súdom (a teda, či napadnutý rozsudok spočíva na správnom alebo nesprávnom právnom posúdení veci).

Odvolací súd podľa § 142 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1, 2 O.s.p. žalobcovi nepriznal náhradu trov konania z dôvodu ich nevyčíslenia do 3 pracovných dní od prevzatia oznámenia o vyhlásení rozsudku odvolacím súdom (č.l. 206 spisu), pretože mimo trov právneho zastúpenia iné trovy žalobcovi nevznikli. Dovolací súd sa s uvedeným záverom odvolacieho súdu nestotožňuje. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca v konaní zložil (platil v zmysle § 140 O.s.p.) preddavok na trovy znaleckého dokazovania vo výške 5 500,-- Sk (č.l. 120 spisu); právny zástupca žalobcu vyčíslil trovy právneho zastúpenia podaním z 1. decembra 2008 (č.l. 175 spisu). Pokiaľ takéto vyčíslenie trov právneho zastúpenia nezodpovedalo základu pre výpočet tarifnej odmeny v zmysle zmeňujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu (vo výške priznaného nároku), jedná sa nanajvýš o nesprávne uplatnenú výšku trov právneho zastúpenia; nemožno však bez ďalšie uzavrieť, že nedošlo k vyčísleniu trov právneho zastúpenia spôsobom a v lehote zmysle § 151 ods. 1, 2 O.s.p. Je zrejme, že vyčíslenie trov právneho zastúpenia z 1. decembra 2008 bolo uplatnené v lehote (§ 151 ods. 1 O.s.p.), t.j. najneskôr do 3 dní od vyhlásenia rozhodnutia odvolacieho súdu (16. septembra 2009).

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že konanie pred odvolacím súdom trpí inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), pre ktorú Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil (§ 243b ods. 1 O.s.p.) zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti (30 173,27 €). Ako od zrušovaného rozhodnutia závislé (§ 242 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) zrušil tiež výroky rozsudku odvolacieho súdu o náhrade trov konania a náhrade trov štátu.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 4. mája 2010

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Adriána Borovská